

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Maj.
0301 OSLO

Att. Magne Geir Verlo

POSTADRESSE
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo

BESØKSADRESSE
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

SENTRALBORD
24 06 70 00

TELEFAKS:
24 06 70 01

INTERNETT
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

DERES REF./DATO:

VÅR REF.:
201400336

STED/DATO:
Oslo, 16. februar 2015

KONSESJONSSØKNAD FOR OVERFØRING AV VÅTEKLEIVBEKKANE. TILTAKSHAVERS KOMMENTARER TIL HØRINGSUTTALELSENE

Det vises til NVEs høringsbrev av 26.06.14 og avgitte høringsuttalelser på NVEs hjemmesider. Alle uttalelser er gjennomgått og kommentert, og de er for ordens skyld listet opp til slutt i dette brevet.

Vi har valgt å gi våre kommentarer til aktuelle, konkrete tema som tas opp i høringsuttalelsene og ser disse i forhold til utførte faglige utredninger og vår vurdering av konsekvensene av en overføring av Våtekleivbekkane. Vi har først kommentert høringsuttalelsene fra de offentlige høringspartene og deretter interesseorganisasjonene.

Offentlige instanser

Statkraft registrerer at det kun er Ulvik herad av de offentlige høringsinstansene som går imot den omsøkte utbyggingen, men at det stilles vilkår til gjennomføring av tiltaket.

Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen har i sin høringsuttalelse følgende konklusjon på vurderingen av søknaden:

«Fylkesmannen meiner Statkraft Energi AS kan få konsesjon, om det vert tatt tilstrekkeleg omsyn til anadrom fisk. Bekkeinntaka må lukkast i kritiske periodar.

Tidlegare inngrep i området gjer det nødvendig å ta utgangspunkt i samla belastning. Dette gjeld i særleg grad omsynet til sjøaure. Den kritiske situasjonen for anadrom fisk i Hardangerfjorden set krav til særlege omsyn i samband med nye utbyggingar og inngrep.»

Statkrafts kommentarer:

Tiltakshaver foreslår at det legges inn et rør i inntaksterskelen som har kapasitet til å slippe en vannmengde som gir nødvendig bidrag til Norddøla ved såkalte kritiske vannføringer (sommer). Dette vil også fungere som et permanent minstevannsslipp, så lenge det er tilsig til terskelen.

Ulvik herad

Ulvik heradsstyre fattet i sak HST – 039/14 følgende vedtak:

1. «Ulvik herad kan ikkje tilrå Statkraft Energi AS sin konsesjonssøknad av 25.04.2014 om overføring av Våtekleivbekkane til Lang-Sima kraftverk i Eidfjord.
2. Ulvik herad vil oppmoda Statkraft Energi AS til å arbeida for ei meir rettvis fordeling av kraftinntektene. Ulvik herad vil ikkje tilrå ytterlegare reduksjon i vassføringa i Nordøla før ein har oppnådd god og stabil status for fisken i vassdraget.
3. Ulvik herad oppmodar Statkraft energi til å arbeida for ei berekraftig utnytting av naturressursane i det allereie utbygde området på Osafjellet. Dette må skje i nært samarbeid med rettshavarar og grunneigarar. Friluftsliv, jakt og fiske må ikkje møte hindringar som ikkje er strengt nødvendige for drifta av anlegget. Eksempel på noko som må betrast er vasstand i regulerte vatn og elvar når desse vert nytta av friluftinteressene om sommar og haust. Helikoptertrafikk må ta omsyn til at området er viktig for utøving av friluftsliv og jakt, og at flyginga må leggjast til tider der menneske og dyr vert minst moglege uroa.»

Statkrafts kommentarer:

Når det gjelder fordelingen av kraftinntektene, er dette nedfelt i lovverket og forskriftene og kan ikke endres av tiltakshaver.

Driften av eksisterende reguleringsanlegg på Osafjellet gjøres etter gjeldende konsesjoner. Endringer i disse er eventuelt et tema i en vilkårsrevisjon.

De inngrep og bygningsmessige konstruksjoner som bekkeinntakene i Våtekleivbekkene medfører vil være små og lite synlige. Under anleggsvirksomheten vil tiltakshaver ta hensyn til friluftslivsinteressene og dyr i området gjennom en godt planlagt helikoptertransport.

Eidfjord kommune

Siden den omsøkte overføringen ligger i nabokommunen har Eidfjord kommune ingen bemerkninger til Statkraft sin søknad.

Hordaland fylkeskommune

Fylkesutvalet fattet følgende vedtak i møte den 24.09.2014:

«Hordaland fylkeskommune rår til utbygging dersom følgjande krav vert innfridde:

- 1 Skade på sjøaurebestanden ved Osa/Norrdøla skal ikkje førekomme
- 2 Tiltaket skal ikkje skape barrierar som fører til splitting av leveområde for villrein
- 3 Inngrepa må, så langt moglege, gå i eitt med omgjevnadene
- 4 Inngrepa i det sårbare økosystemet i høgfjellet må avgrensast til eitt absolutt minimum
- 5 Det skal takast naudsynt omsyn til friluftslivet
- 6 Det vil ikkje bli stilt krav om arkeologiske registrering då potensialet for funn av automatisk freda kulturminne vert vurdert som særslågt
- 7 Dersom det i samband med tiltaket vert avdekt automatisk freda kulturminne, må tiltak justerast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde.»

Statkrafts kommentarer:

Tiltakshaver mener at vannføringsreduksjonen i Norrdøla er så liten at den har en begrenset effekt på anadrom fiskebestand nederst i vassdraget. Det vises her til fagrapporten om

«Konsekvensutredning for ferskvannøkologi», vedlegg 5 i konsesjonssøknaden. Ved lave vannføringer går Våtekleivbekkane i dag ned i grunnen, før de når elva, og gir da kun et bidrag til grunnvannet.

Når det gjelder bidraget fra bekkene i perioder med liten vannføring i Norddøla, foreslår vi at det legges inn et rør i inntaksterskelen som har kapasitet til å slippe en vannmengde som gir nødvendig bidrag til Norddøla ved såkalte kritiske vannføringer (sen vår/sommer). Dette vil også fungere som et permanent minstevannsslipp, så lenge det er tilsig til terskelen.

Bekkeinntakene er etter måten små konstruksjoner i bekkedalen og vil ikke påvirke reinens bruk av området. Det vises her til eksisterende bekkeinntak i Tverrelva like ved. Vi tar videre fylkeskommunens øvrige kommentarer til etterretning.

Statskog

Statskog tar først og fremst opp eiendomsforhold og rettigheter i tiltaksområdet og skriver at:

«Det har vært kontakt med Statkraft og Statskog vedrørende prosjektet tidligere, men det er ikke inngått noen avtale ennå. Dersom det blir gitt konsesjon for utbygging må det opprettes ny avtaler mellom Statskog som grunneier og konsesjonshaver om etablering av tiltaket. Siden bekkeinntaket ligger på grensen til statsallmenningen, vil først en detaljplan vise hvor mye av statsallmenningen som blir berørt av tiltaket både vedrørende faste installasjoner og midlertidige brukstillatelser».

Videre nevnes at terrenginngrepene bør foretas så skånsomt som mulig med hensyn til naturverdiene i området og slik at revegeteringsperioden blir så kort som mulig.

Det nevnes også at det er viktig at plassering av anlegg og gjennomføring av utbyggingen hindrer framtidige konflikter i forhold til annen bruk av området og villreinens behov.

Statkrafts kommentarer:

Statkraft er innforstått med Statskogs bemerkninger og har i konsesjonssøknaden pekt på de avklaringer og avtaler som må til.

Organisasjoner, foreninger og grunneiere

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland (FNF)

FNF er et samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner i Hordaland. De er ikke imot at det omsøkte tiltaket gis konsesjon, men skriver i sin oppsummering dette:

- *«FNF Hordaland er i utgangspunktet positiv til oppgraderings- og utvidings (O/U)-prosjekt, der det fører til kraftproduksjon utan spesielt negative konsekvensar for natur og miljø.*
- *Vi meiner det ikkje kan førekome negative påverknadar for laksefisk på anadrom strekning i Norddøla. Ein ytterlegare reduksjon i vassføring, sjølv om den prosentvis ikkje er så stor, vil potensielt vere negativt for laksefisk (laks og sjøaure) på anadrom strekning i Norddøla (2,5 km). Ved ein eventuell konsesjon, må difor avbøtande tiltak innførast, som skissert i rapporten ved stenging av inntaka til dei to bekkeinntaka i perioder desse vil ha særskild påverknad på vassføringa på anadrom strekning i Norddøla. Tidsramma for denne perioden er ikkje skissert i rapporten, så Rådgivende Biologer og NVE må vurdere lengda av ei slik stenging.*

- *Vi meiner NVE må vektleggje tapet av INON-områder (tap av 0,48 km² sone 2 og omgjerung av 0,15 km² frå sone 1 til 2) i denne saka i samband med at ei eventuell utbygging vil gje ein begrensa produksjon på 6,1 GWh.*
- *Grunna høg utbyggingsgrad i området, så meiner vi NVE må gjere ein sumverknadsanalyse ved eventuelle framtidige konsesjonar i dette området:»*

Statkrafts kommentarer:

Det vises til tidlige kommentarer til konsekvensene for fisk på anadrom strekning i Norddøla og vårt forslag til tiltak for å sikre vann fra bekkene på tidspunkt med lav vannføring i elva. Vi tar for øvrig FNFs kommentarer til etterretning.

Osa Felleseiga

Felleseiga frarår vidare utbygging i Osafjellet og begrunner dette med:

- Bekkenes påvirkning på grunnvannet og mener at fraføringen vil redusere grunnvannstanden i Osa.
- De peker vidare på at overføring til Lang-Sima kraftverk vil resultere i at det meste av årlige skatter og avgifter vil gå til kraftverkskommunen (Eidfjord), og en mindre del til magasinkommunen og lokalsamfunnet Osa.

Statkrafts kommentarer:

Tiltakshaver antar at fraføringen av 3 - 4 % av vannføringen i elva vil ha marginal innvirkning på grunnvannsforholdene. Det vises forøvrig til tidlige kommentarer om bekkens betydning for fisken i Norddøla og Ulvik herads synspunkter på fordeling av kraftinntektene.

Osa grendalag

Grendalaget er negativ til tiltaket. Dette grunngis i:

- *«Ein ny reduksjon i vassføringa i Norddøla vil svekke tilhøve for laks og sjøaure.Ser me dette i samanheng med ein endå større reduksjon i vassføringa i Austdøla (med nylig utbygging i Grasbotn og framtidig utbygging i Austdalen), vil det være så lite vatn i elveosen at det er stor fare for at sjøaure og laks ikkje kan trekke opp i gytetida.*
- *For det andre fører den DNT-merka løypa frå Osa gjennom Nordalen og vidare til Hallingskeid langs Norddøla heilt opp forbi Ossete. Ein reduksjon i vassføringa vil også redusere opplevelsen av dei ulike stryk og fossefall innover i dalen.*
- *I konsesjonssøknad foreslåas det dammar/terskler i området som avbøtande tiltak. Grendalaget er positiv til at det blir satt i verk tiltak for å begrense naturingrepets omfang . Me meiner likevel at Norddøla har eit såpass urørt preg, at terskler vil kunne øydelegge for landskapet. Me vonar difor at plasseringa og utforming blir gjort i samråd med Osa grendalag og Ulvik sportsfiskarlag, dersom terskler blir aktuelt.*
- *Det går ikkje fram av konsekvensutredningen om vasstanden i Ossetetjørni blir påverka av tiltaket.*
- *I rapporten står det ikkje nemnt om redusert tilsig av gruntvatn vil påverka Almeskogen som vekser i Nordalen»*

Statkrafts kommentarer:

I prosjektet Austdøla kraftverk, som det refereres til, vil alt vannet bli ført tilbake i elva, godt oppstrøms Osa. Det vises forøvrig til tidligere kommentarer til forholdene for fisk. I fagrapporten om konsekvensutredning for ferskvannøkologi står det:

«For Norddøla er det relativt lite vann som fraføres, feltet er imidlertid den høyeste delen av det eksisterende restfeltet til Norddøla og er den eneste delen av feltet som inneholder bre. Det fraførte feltet bidrar relativt sett mest til vannføringen i Norddøla i slutten av smeltesesongen da det ligger igjen snø øverst, men er avsmeltet nederst. Det er derfor ventet at tiltaket vil ha en liten negativ virkning på vanndekning og produksjon på den anadrome strekningen av Norddøla.»

Den nevnte turstien går et stykke unna og nedenfor tiltaksområdet og bekkeinntakene er ikke synlige fra stien. Oppstrøms inntakene og opp mot brearmen vil bekkene renne som før.

De dammer/terskler som står omtalt i konsesjonssøknaden under avbøtende tiltak gjelder ikke Norddøla. Når det står at *«I detaljutformingen og gjennomføringen av planene vil det bli lagt vekt på å innpasse dammer/terskler i landskapet og å begrense naturinngrepenes omfang og utstrekning»*, gjelder det bekkeinntakene.

Ossetetjørni drenerer mot Norddøla og vi antar vannstanden her vil bli tilnærmet upåvirket under normale vannføringsforhold.

Naturtypen kalklindeskog (med alm) finnes ifølge Naturbasen langs Norddøla fra nedstrøms samløpet med bekk fra Ossetetjørni. Grunnvannstilsiget kommer her fra begge sider mot vassdraget og Våtekleivbekkene er bare to blant mange grunnvannsgivere.

Ulvik Fjellstyre

Ulvik Fjellstyre kan ikke tilrå at Statkraft Energi gis konsesjon på overføring av Våtekleivbekkene til Lang-Sima kraftverk i Eidfjord.

Dette begrunnes i:

- En ytterligere reduksjon i vannføringa i Norddøla før en har oppnådd tilfredsstillende status for fisken i vassdraget.
- Ulvik fjellstyre er ansvarlig for utleie av beite til næringsdrivende med bruksrett i Ulvik statsallmenning. Ved redusert vannstand i de nevnte elver/bekker vil beitende dyr kunne finne på å trekke over i andre områder grunnet mangel på vatn.

Videre ønskes:

- En bærekraftig utnyttning av naturressursene i det allerede utbygde området på Osafjellet. Dette må skje i nært samarbeid med rettighetshavere og grunneiere.
- Friluftsliv, jakt og fiske må ikke møte hindringer som ikke er strengt nødvendige for driften av anlegget.
- Vannstanden i regulerte vatn og elver bør bedres når disse blir brukt ved jakt, fiske og friluftaktiviteter i sesongen.
- Eventuell helikoptertrafikk må legges til tider der dyreliv, jakt, fiske og friluftsliv blir minst mulig uroet. Dette kan en finne løsninger på ved å kontakte Ulvik Fjellstyre i forkant.

Statkrafts kommentarer:

Når det gjelder konsekvensene for fisken i vassdraget vises det til tidligere kommentarer.

Konsekvensene av redusert vannstand i bekkene som følge av overføringene og fare for at beitende dyr da vil krysse disse, er lik den situasjonen en har i dag ved lave vannføringer. Beiteområdene innenfor tiltaksområdet antas også å være svært begrensede.

Fjellstyret har også synspunkter på eksisterende reguleringer på Osafjellet. Det vises her til våre kommentarer til Ulvik herad, der de samme temaene tas opp.

Ulvik Sportsfiskarlag

Ulvik Sportsfiskarlag er et lag under Norges Jeger- og Fiskerforbund. Uttalelsen gjelder den anadrome strekningen av Norddøla og konklusjonen er at en går imot en overføring fordi dette påvirker villfisken negativt.

Sportsfiskarlaget mener at Våtekleivbekkane gir et viktig bidrag til denne strekningen av elva og viser til at mye vann allerede er fraført. De hevder at vannet sprer seg utover et stort areal i de nedre deler av Norddøla ved samløpet til Austdøla, noe som gir svært grunne områder som vanskeliggjør oppvandringen for gytefisk.

De mener dette ikke er vurdert i fagrapporten og er uenig i rapportens konklusjoner og hevder at beskrivelsen av tilstanden for fisken burde vært «dårleg».

Statkrafts kommentarer:

Det vises til tidligere kommentarer om virkningen av redusert vannføring på anadrom strekning.

Med vennlig hilsen

for
Statkraft Energi AS

Rolf Y. Jenssen
prosjektleder

Høringsuttalelser

Eidfjord kommune, 05.08.14
FNF Hordaland, 16.10.14
Fylkesmannen i Hordaland, 03.11.14
Hordaland fylkeskommune, 01.10.14
Osa Felleseiga v/Ivar Osa, 22.08.14
Osa grendalag, 13.10.14
Statskog, 10.10.14
Ulvik Fjellstyre, 09.10.14
Ulvik Herad, 12.09.14
Ulvik Sportsfiskarlag, 13.10.14